

Asia: VN/796/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen tasa-arvosuunnittelu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö (VN/796/2020)

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen tasa-arvosuunnittelu). Esityksessä ehdotetaan tasa-arvosuunnitteluvälvoitteen laajentamista koskemaan myös varhaiskasvatusta. Lisäksi sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän ennaltaehkäisyä koskeva tasa-arvolain säännös laajennettaisiin koskemaan varhaiskasvatusta.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoasiassa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta pitää ehdotettua tasa-arvosuunnitteluvälvoitteen ja tasa-arvon edistämismääräyksen laajenemista koskemaan varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia tarpeellisenä ja perusteltuna. Kun tasa-arvosuunnittelun velvoite koskee jo nyt kouluissa järjestettävää varhaiskasvatusta, mutta ei päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa järjestettävää varhaiskasvatusta, lapset joutuvat varhaiskasvatuksessa perusteetta eriarvoiseen asemaan. Laajennuksella vaikutetaan siihen, että alle kouluikäisten lasten kasvuympäristössä kasvatuksen selkeisiin periaatteisiin, käytäntöihin ja tavoitteisiin sisältyy luonnollisena osana kaikkien lasten tasa-arvo sukupuoleen katsomatta. Erityisen tärkeää lasten kehityksen kannalta on, että sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän ennaltaehkäisyä koskeva tasa-arvolain säännös laajennettaisiin koskemaan varhaiskasvatusta.

Ottaen huomioon varhaiskasvatuksen toimijoiden moninaisuus ja kokoerot, ehdotuksen 5 b §:n 2 momentissa esitetty kunnan vastuuseen perustuva ratkaisumalli turvaa riittävän asiantuntemuksen tasa-arvosuunnitelmien teossa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa tulisi vielä harkita tasa-arvolain muuttamista siten, että 8 b §:n syrjintäkielto ulotettaisiin koskemaan joko kokonaan tai ainakin häirintää koskevilta osin myös varhaiskasvatusta. Samoin 10 a §:ssä oppilaitokselle säädetty velvollisuus antaa selvitys menettelystään tulisi laajentaa koskemaan myös varhaiskasvatuksen järjestäjää ja palveluntuottajaa. Pienten lasten joutuessa häirinnän kohteeksi heidän perusturvallisuutensa ja ihmisarvon tunteensa saattavat järkkyyä hyvin syvälle käyvällä tavalla varsinkin, jos se kohdistuu sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun.

Varhaiskasvatuksessa saattaa esiintyä häirintänä pidettävää menettelyä kuten kiusaamista, joka vaikuttaa varhaiskasvatukseen osallistujan kielteisesti heikentäen hänen suoriutumistaan ja mahdollisuuksiaan mielekkääseen sosiaaliseen kanssakäymiseen. Yksilölle tulee antaa tehokas suoja häirintää vastaan myös varhaiskasvatuksessa, sillä etenkin pienten lasten ollessa kysymyksessä, häirinnällä voi olla koko yksilön loppuelämään vaikuttavia kielteisiä seurauksia.

Kortteinen Kalle
Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta